

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการพัฒนาประเทศให้มีความก้าวหน้า เพราะการศึกษานั้นเป็นการพัฒนาคนซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศให้มีความสามารถในการแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะการศึกษากำหนดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมยุคใหม่บทบาทของครูมีความสำคัญอย่างยิ่งในฐานะผู้จัดประสบการณ์ และการจัดบรรยากาศในกระบวนการเรียนรู้ เสนอสาระที่ท้าทาย การคิดวิเคราะห์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมแก่ผู้เรียน ครูจึงต้องมีคุณสมบัติเฉพาะ มีความสามารถสูง สามารถจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องเพื่อให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ของโลก (คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2539)

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ส่งผลให้ประเทศไทยเกิดการปฏิรูป การศึกษาครั้งยิ่งใหญ่ มีการเปลี่ยนแปลงการศึกษาตามมาเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นโครงสร้าง กระบวนการจัดการเรียนการสอน กระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเป้าหมาย ที่สำคัญ คือ พัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญาความรู้ และคุณธรรมมีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 24)

ยุคปฏิรูปการศึกษาจำเป็นต้องใช้ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ จึงจะนำโรงเรียนบรรลุความสำเร็จตามภารกิจ และบทบาทหน้าที่ของโรงเรียน การเป็นผู้บริหาร มีอาชีพจะต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่เอื้อโดยเฉพาะ และอาศัยกระบวนการ บริหารที่เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากร และทุกฝ่าย ทุกสถาบัน ทุกองค์กรที่เกี่ยวข้องภายนอก สถานศึกษา และการบริหารโดยใช้องค์กรคณะบุคคล ตลอดจนนำการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) ตามแนวการกระจายอำนาจ ซึ่งเน้นผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสียคือ นักเรียน และชุมชน มาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม (ธีระ รุญเจริญ, 2546, หน้า 1)

การปฏิรูปการศึกษา และการเรียนรู้ โดยปฏิรูปกระบวนการพัฒนาครูที่มีอยู่ควบคู่กับ การปรับปรุงกระบวนการผลิตครูเพื่อให้ได้คนดี คนเก่งมาเป็นครู โดยพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ควบคู่ไปกับการพัฒนาวิชาการ และทักษะในการถ่ายทอดความรู้ที่มีระบบการประกันคุณภาพ ที่ได้มาตรฐานทุกขั้นตอน พร้อมทั้งสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองให้รู้เท่าทันกับความก้าวหน้า

ทางวิทยาการอย่างต่อเนื่อง เสริมสร้างความพร้อมของสถาบันการศึกษา และฝึกอบรมทั้งในด้าน โครงสร้างการบริหาร การเป็นศูนย์กลางการศึกษา และวิทยาการของภูมิภาค (จักรกฤษ วงษ์ชาติ, 2551, หน้า 14) ในการดำเนินการตามแนวปฏิรูปการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ประสพผลสำเร็จ จำเป็นต้องอาศัยองค์การปฏิบัติ คือ สถานศึกษา ซึ่งหมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ ของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถดำเนินการ ตามแนวทางจัดการศึกษาได้เป็นอย่างดี และผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้นำการปฏิรูปที่มี ประสิทธิภาพ (ธีระ รุญเจริญ, 2546) ดังนั้น การศึกษาจึงเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาคน ให้มีคุณภาพ คนที่มีคุณภาพย่อมส่งผลให้สังคม และประเทศชาติ มีความก้าวหน้าการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ จึงเป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างยิ่ง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปัจจุบัน จึงให้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคน โดยสร้างความเสมอภาค และ ให้โอกาสทุกคนได้รับการการศึกษาอย่างทั่วถึง โดยกำหนดให้บุคคลมีสิทธิเสมอกันในการได้รับ การศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้ทั่วถึง และมีคุณภาพ ส่งผลให้มี พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งเป็น กฎหมายที่กำหนดทิศทางการศึกษาที่ชัดเจนขึ้นในปัจจุบัน และที่สำคัญได้กำหนดให้สถานศึกษา มีความสำคัญสูงสุดโดย มีการกระจายอำนาจไปสู่สถานศึกษามากขึ้นในลักษณะการบริหารงาน ที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School - management) (รุ่ง แก้วแดง, 2545)

การบริหารงานวิชาการ ถือว่าเป็นภารกิจหลักของการบริหารสถานศึกษา ทั้งนี้ เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษา คุณภาพ และมาตรฐานของสถานศึกษา จึงอยู่ทั้งงานด้านวิชาการซึ่งจะประกอบด้วยงานด้านหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน การจัด บุคลากรที่เกี่ยวข้อง การจัดส่งเสริมงานด้านวิชาการ รวมถึงงานด้านการวัดผลประเมินผลขั้นตอน การดำเนินงานด้านวิชาการ ขั้นการจัด และดำเนินการ และขั้นส่งเสริม และติดตามผลด้านวิชาการ หลักการบริหารงานด้านวิชาการ คือ หลักแห่งประสิทธิภาพ และประสิทธิผล (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2535, หน้า 7) ทำนองเดียวกับ กิตติมา ปรีดีดิถ (2532, หน้า 55) ให้ความสำคัญของงานวิชาการว่า งานวิชาการเป็นงานที่มีขอบเขตกว้างขวางมาก และมีความสำคัญมากต่อหน่วยงานทางการศึกษา หรือโรงเรียน ซึ่งเปรียบเสมือนหัวใจของโรงเรียน การบริหารงานทุกด้านของโรงเรียนเพื่อสนอง ความสำเร็จของงานด้านวิชาการ หรือการเรียนการสอนทั้งสิ้น จุดมุ่งหมายของงานวิชาการอยู่ที่ การสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และมีคุณสมบัติที่ต้องการ ซึ่งงานวิชาการ เป็นงานที่รับผิดชอบต่อคุณภาพของพลเมือง และความมั่นคงของประเทศชาติ โรงเรียนจะต้องทำ หน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์ เมื่อผู้บริหารให้ความสำคัญแก่งานวิชาการเป็นอย่างดี และผู้บริหารในฐานะ ผู้นำของครูในโรงเรียนนั้นจะต้องเป็นครูที่ดีด้วย การบริหารโรงเรียนให้บรรลุผลสำเร็จทางการศึกษา

นั่นคือเป้าประสงค์ของการบริหาร ภารกิจมูลฐานของผู้บริหารการศึกษาก็คือ เป็นผู้นำการบริหาร และใช้หลักสูตรให้สัมฤทธิ์ผล (กรมสามัญศึกษา, 2532, หน้า 378)

การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ให้มีการจัดระเบียบบริหารราชการของเขตพื้นที่การศึกษา (มาตรา 34) และสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เฉพาะที่เป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล (มาตรา 35) ทำให้มีความคล่องตัวในการบริหารงาน และให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีหน้าที่ดูแล จัดตั้ง ยุบ รวม สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสนับสนุนสถานศึกษาเอกชนในเขตพื้นที่ให้จัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนาการศึกษากว่าร้อยละ 50 เป็นผลเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนา และการปฏิบัติงานของทุกฝ่าย เพราะผู้บริหารเป็นผู้ที่มีอำนาจ และความรับผิดชอบสูงสุด ถ้าผู้บริหารไม่มีความเข้าใจและไม่รับบทบาทหน้าที่ของตน ก็จะเกิดความล้มเหลวจึงกล่าวได้ว่า “ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการจัดการศึกษาอย่างยิ่ง”

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 มีโรงเรียนทั้งสิ้น 116 โรงเรียน เมื่อพิจารณาถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O - NET) โดยภาพรวมแล้ว บางกลุ่มสาระการเรียนรู้ยังอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่น่าพอใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก เช่นกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ซึ่งส่วนหนึ่งอาจเกิดมาจากการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการ ขาดการวางแผนที่ดี มอบหมายงานไม่ชัดเจน ขาดการนิเทศ ติดตามและประเมินผล โดยมีปัญหาด้านพฤติกรรมการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารซึ่งกระทรวงศึกษาธิการมอบอำนาจให้ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบการบริหารงานต่าง ๆ ในโรงเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กระทรวงกำหนดไว้โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการซึ่งเป็นหัวใจของการบริหารงานทั้งหมดในโรงเรียน แต่จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้จากการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (National Test) ซึ่งให้เห็นว่า คุณภาพในการศึกษาของนักเรียนแทบทุกวิชาควรปรับปรุง แสดงว่าผู้บริหารมิได้ใช้ความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงในการบริหารงานวิชาการผู้บริหารยังขาดเทคนิคการนิเทศงานวิชาการ หรือขาดภาวะผู้นำทางวิชาการ ซึ่งเป็นปัจจัยที่จะสามารถส่งเสริมให้การปฏิบัติงานด้านวิชาการมีคุณภาพยิ่งขึ้นได้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1, 2555)

จากสภาพปัญหา และเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 เพื่อเป็น

ประโยชน์ในการปรับปรุงการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 จำแนกตาม ประสบการณ์ในการบริหารงานของผู้บริหาร และขนาดของโรงเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษา และครูฝ่ายวิชาการ กล่าวคือ

1. ผลของการศึกษาจะเป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงการปฏิบัติงานวิชาการให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1
2. ผลของการศึกษาช่วยให้ได้ทราบระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารว่ามีความเป็นผู้นำทางวิชาการที่ระดับใด เพื่อจะได้ปรับปรุง และพัฒนาผู้บริหารให้ปฏิบัติงานสู่เป้าหมายเพื่อความสำเร็จขององค์กร

คำถามการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 อยู่ในระดับใด
2. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 จำแนกตาม ประสบการณ์ในการบริหารงานของผู้บริหาร และขนาดของโรงเรียนแตกต่างกันหรือไม่

สมมติฐานในการวิจัย

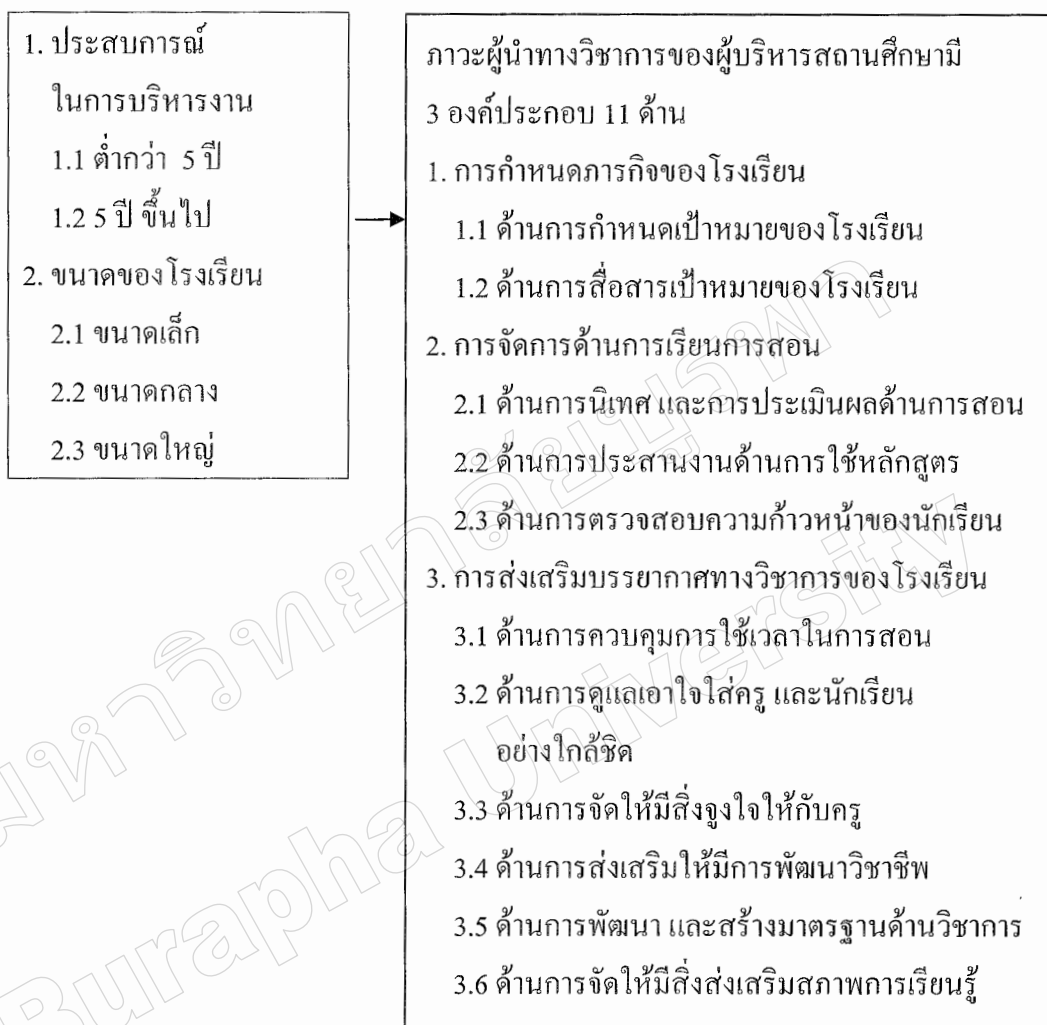
ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 จำแนกตาม ประสบการณ์ในการบริหารงานของผู้บริหาร และขนาดของโรงเรียนแตกต่างกัน

กรอบความคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ตามแนวคิดของ ฮอลลิงเจอร์ และเมอร์ฟี (Hallinger & Murphy, 1985, pp. 221 - 224) ซึ่งได้เสนอองค์ประกอบของพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนไว้ 3 องค์ประกอบ 11 ด้าน คือ การกำหนดภารกิจของโรงเรียน ได้แก่ ด้านการกำหนดเป้าหมาย และด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน 2) การจัดการด้านการเรียนการสอน ได้แก่ ด้านการนิเทศ และการประเมินผลด้านการสอน ด้านการประสานงาน ด้านการใช้หลักสูตร และด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน 3) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน ได้แก่ ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน ด้านการดูแลเอาใจใส่ครู และนักเรียนอย่างใกล้ชิด ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ ด้านการพัฒนา และสร้างมาตรฐานด้านวิชาการและด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ โดยศึกษาและเปรียบเทียบตามตัวแปร ประสิทธิภาพในการบริหารงาน และขนาดของ โรงเรียน ดังภาพที่ 1

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบความคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 โดยอาศัยทฤษฎีแนวคิดของ ฮอลลิงเจอร์ และเมอร์ฟี (Hallinger & Murphy, 1985, pp. 221 - 224) ซึ่งได้เสนอองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ 3 องค์ประกอบ 11 ด้าน คือ 1) การกำหนดภารกิจของโรงเรียน ได้แก่ ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน 2) การจัดการด้านการเรียนการสอน ได้แก่

ด้านการนิเทศ และการประเมินผลด้านการสอน ด้านการประสานงาน ด้านการใช้หลักสูตร และด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน และ 3) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน ได้แก่ ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน ด้านการดูแลเอาใจใส่ครู และนักเรียนอย่างใกล้ชิด ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพด้านการพัฒนา และสร้างมาตรฐานด้านวิชาการและด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้

2. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2555 จำนวน 116 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น

3.1.1 ประสบการณ์ในการบริหารงาน

3.1.1.1 ต่ำกว่า 5 ปี

3.1.1.2 5 ปี ขึ้นไป

3.1.2 ขนาดของโรงเรียน

3.1.2.1 ขนาดเล็ก

3.1.2.2 ขนาดกลาง

3.1.2.3 ขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 มี 3 องค์ประกอบ 11 ด้าน ดังนี้

3.2.1 การกำหนดภารกิจของโรงเรียน

3.2.1.1 ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน

3.2.1.2 ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน

3.2.2 การจัดการด้านการเรียนการสอน

3.2.2.1 ด้านการนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน

3.2.2.2 ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร

3.2.2.3 ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน

3.2.3 การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน

3.2.3.1 ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน

3.2.3.2 ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด

3.2.3.3 ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู

3.2.3.4 ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ

3.2.3.5 ด้านการพัฒนา และสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ

3.2.3.6 ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ที่แสดงออกในทางปฏิบัติถึงความสามารถในการบริหารงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุง พัฒนา และส่งเสริมงานวิชาการให้ประสบความสำเร็จ 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1.1 การกำหนดภารกิจของโรงเรียน หมายถึง การกำหนดกรอบ ขอบเขตของงานที่โรงเรียนต้องรับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน และการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน

1.1.1 ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน หมายถึง การกำหนดเป้าหมายทางวิชาการของโรงเรียน โดยเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และการมีส่วนร่วมของทีมงานในโรงเรียน ซึ่งได้แก่ ผู้บริหาร รองผู้บริหาร คณะครู และคณะกรรมการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน

1.1.2 ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน หมายถึง การแลกเปลี่ยนข่าวสารความรู้สึกรู้สึกนึกคิด หรือทัศนคติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายของโรงเรียน ได้แก่ การสื่อสารระหว่างผู้บริหาร โรงเรียน ครู นักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

1.2 การจัดการด้านการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการดูแลส่งเสริม และสนับสนุนการสอนของครู การเรียนของนักเรียน และการประสานงานการเรียนการสอน ได้แก่ การนิเทศ และการประเมินผลด้านการสอน การประสานงาน ด้านการใช้หลักสูตร และการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน

1.2.1 ด้านการนิเทศ และการประเมินผลด้านการสอน หมายถึง การนิเทศติดตาม และประเมินผลด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู โดยให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน และพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามจุดหมายของหลักสูตร ซึ่งได้แก่ การเชื่อมโยงอย่างไม่เป็นทางการ การสนับสนุนด้านการสอน การให้ผลย้อนกลับแก่ครูทั้งทางด้านการนิเทศ และการประเมินผล

1.2.2 ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร หมายถึง พฤติกรรมการประสานงานกับครูในด้านการนำหลักสูตรไปปฏิบัติให้เกิดผลตามจุดประสงค์ของหลักสูตร

1.2.3 ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน หมายถึง การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างใกล้ชิด และนำผลคะแนนทดสอบไปใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน การประเมินด้านการสอน การประเมินหลักสูตร และการวางแผนพัฒนาผู้เรียน

1.3 การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียน หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ การควบคุมการใช้เวลาในการสอน การดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ การพัฒนาและการสร้างมาตรฐานทางวิชาการ และการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้

1.3.1 ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน หมายถึง การควบคุมการใช้เวลาในห้องเรียนของครูให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่ การตรวจเยี่ยมชั้นเรียน การควบคุมกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะทำให้การเรียนการสอนในห้องเรียนหยุดชะงักลงได้

1.3.2 ด้านการดูแลเอาใจใส่ครู และนักเรียน หมายถึง การที่ผู้บริหารมีปฏิสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการกับครู และนักเรียน ซึ่งจะทำให้รับทราบข้อมูลมากมายในด้านความต้องการของนักเรียน และครู ผู้บริหารจะมีโอกาสสื่อสารเป้าหมายระดับต่าง ๆ ของโรงเรียนให้นักเรียนและครูทราบ

1.3.3 ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู หมายถึง การสร้างแรงจูงใจเพื่อชักจูงหรือผลักดันให้ครูมีพฤติกรรมในกาทำงานมีประสิทธิภาพสูงสุด ได้แก่ การยกย่องเชิดชูเกียรติ และการให้ผลตอบแทนด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน

1.3.4 ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ หมายถึง การส่งเสริม และเพิ่มพูนความถนัด ทักษะ และความสามารถของครูให้ปฏิบัติงานดียิ่งขึ้น ได้แก่ การส่งเสริมให้เข้ารับการศึกษา การฝึกอบรม การสัมมนา และการศึกษาค้นคว้าต่าง ๆ

1.3.5 ด้านการพัฒนา และสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ หมายถึง การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานด้านการเรียนของนักเรียนในแต่ละระดับชั้น หรือช่วงชั้นให้มีความชัดเจน โดยมีคณะทำงานด้านวิชาการของโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการจัดทำ และพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานเพื่อปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.3.6 ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมบรรยากาศด้านการเรียนรู้ของนักเรียน โดยจัดระบบของการให้แรงเสริมเป็นรางวัลอย่างเด่นชัด และเป็นทางการแก่นักเรียนที่ประสบความสำเร็จ เป็นคนดี และนำชื่อเสียงมาสู่โรงเรียน เช่น การยกย่องชมเชย การประกาศเกียรติคุณ

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ในการกำกับดูแล ประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษาในสังกัดสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามนโยบาย กฎเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ประกอบด้วย 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอบ้านฉาง อำเภอบ้านค่าย อำเภอนิคมพัฒนา อำเภอปลวกแดง

3. สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จัดการศึกษาทั้งระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา

4. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรักษาการในตำแหน่งในกรณีตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนว่าง ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1

5. ประสิทธิภาพในการบริหารงาน หมายถึง ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา

5.1 ต่ำกว่า 5 ปี หมายถึง ประสิทธิภาพในการทำงานบริหารตั้งแต่ 0 - 5 ปี

5.2 5 ปี ขึ้นไป หมายถึง ประสิทธิภาพในการทำงานตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป

6. ขนาดของโรงเรียนหมายถึงสภาพทางกายภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 กำหนดตามจำนวนนักเรียน ตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

6.1 ขนาดเล็ก หมายถึง มีจำนวนนักเรียน 120 คนลงมา

6.2 ขนาดกลาง หมายถึง มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121 – 300 คน

6.3 ขนาดใหญ่ หมายถึง มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301 คน ขึ้นไป